

Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie

Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool te BEERSE

Hoofdstructuur basisonderwijs

Instellingsnummer 8771
Instelling Gemeentelijke Basisschool
Directeur Inge DRIES
Adres Schoolstraat 4 - 2340 BEERSE
Telefoon 014-61.15.22
Fax 014-61.05.48
E-mail gbsdesingel@schoolstraat4.be
Website www.schoolstraat4.be

Bestuur van de instelling Gemeentebestuur van Beerse
Adres Bisschopsaan 56 - 2340 BEERSE

Scholengemeenschap Beerse
Adres Schransdriesstraat 45 - 2340 BEERSE
CLB Vrij CLB Kempen te TURNHOUT
Adres Rubensstraat 170 - 2300 TURNHOUT

Dagen van het doorlichtingsbezoek 30-5-2013, 04-06-2013, 05-06-2013, 06-06-2013
Einddatum van het doorlichtingsbezoek 06-06-2013
Datum bespreking verslag met de instelling 17-06-2013

Samenstelling inspectieteam
Inspecteur-verslaggever Liesbet Criel
Teamleden Patrick Durieux
Deskundige(n) behorend tot de administratie nihil
Externe deskundige(n) nihil

INHOUDSTAFEL

INLEIDING	3
1 SAMENVATTING.....	5
2 DOORLICHTINGSFOCUS	7
2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus	7
2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus	7
3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?	8
3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?	8
3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?	8
3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	8
3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	8
3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie	8
3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands	13
3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	16
3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?	18
3.2 Respecteert de school de overige reglementering?	18
4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	20
4.1 Professionalisering	20
4.1.1 Deskundigheidsbevordering	20
4.2 Begeleiding	21
4.2.1 Leerbegeleiding	21
5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	23
6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	25
6.1 Wat doet de school goed?	25
6.2 Wat kan de school verbeteren?	25
7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG.....	27
7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg	27
7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg	27

INLEIDING

De decretale basis van het onderzoek

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de school

1. de onderwijsreglementering respecteert,
 2. op systematische wijze haar eigen kwaliteit onderzoekt en bewaakt,
 3. haar tekorten al dan niet zelfstandig kan wegwerken
- (zie artikel 38 van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, 8 mei 2009).

Een doorlichting is dus een onderzoek van

1. de onderwijsreglementering,
2. de kwaliteitsbewaking door de school,
3. het algemeen beleid van de school.

Een onderzoek in drie fasen

Een doorlichting bestaat uit drie fasen: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en het doorlichtingsverslag.

- Tijdens het vooronderzoek bekijkt het inspectieteam de gehele school aan de hand van het CIPO-referentiekader. Het vooronderzoek wordt afgesloten met een doorlichtingsfocus: een selectie van te onderzoeken aspecten tijdens het doorlichtingsbezoek.
- Tijdens het doorlichtingsbezoek voert de onderwijsinspectie het onderzoek uit aan de hand van observaties, gesprekken en analyse van documenten.
- Het doorlichtingsverslag beschrijft het resultaat van de doorlichting, bevat een advies over de verdere erkenning en wordt gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Een gedifferentieerd onderzoek

1. Omdat de onderwijsinspectie gedifferentieerd doorlicht, onderzoekt het inspectieteam in de instelling een selectie van de onderwijsreglementering:
 - een selectie van leergebieden om het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen na te gaan.
Voor elk leergebied onderzoekt de onderwijsinspectie altijd de volgende procesvariabelen uit het CIPO-referentiekader:
 - o het onderwijsaanbod
 - o de uitrusting
 - o de evaluatiepraktijk
 - o de leerbegeleiding
 - een selectie van andere erkenningsvoorwaarden
 - een selectie van overige regelgeving.
2. Om de kwaliteitsbewaking door de school na te gaan, selecteert het inspectieteam een aantal procesvariabelen. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de school voor deze procesvariabelen aandacht heeft voor
 - doelgerichtheid: welke doelen stelt de school voorop?
 - ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de school om efficiënt en doelgericht te werken?
 - doeltreffendheid: bereikt de school de doelen en gaat de instelling dit na?
 - ontwikkeling: heeft de school aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?
3. Het inspectieteam onderzoekt ten slotte het algemeen beleid van de school aan de hand van vier procesvariabelen: leiderschap, visieontwikkeling, besluitvorming, kwaliteitszorg.

Het onderzoek naar de hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid

De controle van de erkenningsvoorwaarden betreffende de bewoonbaarheid, veiligheid en hygiëne van de instelling vindt gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle resulteert in een afzonderlijk verslag dat bij het doorlichtingsverslag wordt gevoegd en eveneens verschijnt op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het advies

De adviezen die de onderwijsinspectie uitbrengt, hebben betrekking op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de school. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de school of van structuuronderdelen.
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de school of van structuuronderdelen als de school binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies.
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de school of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de school de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Tot slot

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve doorlichtingsverslag informeert de directeur van de school de ouders, leerlingen of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de school het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de school of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De school mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1 SAMENVATTING

Door middel van een gedifferentieerde doorlichting gaat de onderwijsinspectie na in welke mate de school onderwijskwaliteit realiseert. Zo stonden in deze school de leergebieden Nederlands en wereldoriëntatie in de focus, zowel in de kleuter- als in de lagere afdeling. Deskundigheidsbevordering, leerbegeleiding, een selectie van de regelgeving en het algemeen beleid waren eveneens voorwerp van diepgaand onderzoek.

In haar oordeel houdt de inspectie rekening met specifieke kenmerken van de school, de omgeving, het personeel en van de leerlingen. De Gemeentelijke Basisschool 'De Singel' bevindt zich in het centrum van Beerse, op een uitgestrekte en speeluitnodigende campus. In de omgeving liggen meerdere basisscholen van hetzelfde bestuur en een school van het Gemeenschapsonderwijs. De school beschikt over een degelijke materiële infrastructuur. De accommodatie wordt ook gebruikt door een gemeentelijke school voor buitengewoon onderwijs en door lokale verenigingen.

De school wordt geleid door een ervaren directeur en de meeste leraren van de kleuterafdeling hebben een ruime dienstanciënniteit. De lagere afdeling beschikt over een onderwijsstaf met een beperktere ervaring. De leerlingenpopulatie bestaat hoofdzakelijk uit kinderen van de eigen gemeente vanuit alle sociaal-culturele milieus.

De school wil haar maatschappelijke opdracht verwezenlijken. Ze heeft een beeld van de prestaties en de schoolloopbaan van haar leerlingen. Doorgaans stromen alle zesjarigen door naar het eerste leerjaar en behalen alle zesdeklassers het getuigschrift basisonderwijs. De schoolverlaters volgen over het algemeen het advies van de klassenraad en hun resultaten in het voortgezet onderwijs zijn bevredigend. De school onderzoekt geregeld de tevredenheid. Ze neemt maatregelen om knelpunten uit deze onderzoeken weg te werken.

De leraren van de kleuterafdeling zorgen voor een uitdagende leeromgeving. De frequente keuzeactiviteiten geven aanleiding tot kinderinitiatief, dat de motivatie verhoogt en dat bijdraagt tot een positief zelfbeeld. Het spel en het werk in kleine groepen stimuleren de samenwerking en de communicatie onder de kinderen en zetten aan tot exploreren en experimenteren. De thema's sluiten doorgaans nauw aan bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen. Die worden goed voorbereid, veelzijdig uitgewerkt en getuigen van een planmatige en doelgerichte aanpak. De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands na. De leerplangerichte aanpak, het evenwichtige taalaanbod en het talige ontwikkelingsmateriaal dragen daartoe bij. De taalactiviteiten zijn echter niet altijd afgestemd op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en neigen bij de oudere kleuters naar het formele schoolse leren. De kleuterafdeling kan meer inzetten op functionele taalbeheersing en expliciete woordenschatverwerving en kan de speelwerkhoeven taliger verrijken. Gevarieerde en eigentijdse activiteiten om de streefwoordenschat intentioneel vast te zetten, worden nog niet overal ten volle benut. Ook het formuleren van een beperkt aantal concrete activiteitsdoelen is nog een werkpunt. De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen voor wereldoriëntatie na. De kleuters krijgen kansen om op actieve wijze de hen omringende wereld te verkennen en te begrijpen. De meeste domeinen komen voldoende aan bod bij de uitwerking van de thema's en tijdens de dagelijks weerkerende bezigheden. Leraren werken intens om de technische geletterdheid van de kinderen te ontwikkelen. Hoewel de leraren de leerplandoelen expliciet bewaken, vertonen thema-inhouden, kalenders en andere registratiemiddelen nog breuklijnen.

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van Nederlands. Het doelgerichte en gegradeerde aanbod, de aandacht voor alle domeinen en de bijzondere inspanningen ten aanzien van de leesbevordering wijzen op een vrij kwalitatieve benadering van dit leergebied. Leraren hechten echter veel belang aan het technische aspect van de taal, ten koste van het communicatieve taalgebruik. Betekenisvolle en functionele taken komen minder aan bod en het strategische taalonderwijs is nog niet overal ingeburgerd. Ten slotte kunnen breuklijnen in handschriftontwikkeling weggewerkt worden door een procesmatige teamaanpak.

De lagere afdeling voldoet inzake wereldoriëntatie aan haar maatschappelijke opdracht. Het

leerplangerichte en werkelijkheidsnabije aanbod, de betrokkenheidsverhogende werkvormen, de intentionele aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen en voor diverse educaties zijn daarvan de pijlers. De klaspraktijk toont aan dat de meeste leraren werken aan een brede en stevige basis voor wereldoriëntatie via een thematische benadering en een begeleidende lerarenstijl. De kwaliteit van de planning is leraarafhankelijk en sommige thema's worden nog te weinig vanuit verschillende invalshoeken uitgewerkt. De school zette de laatste jaren sterk in op het domein techniek, wat resulteert in diverse waardevolle initiatieven op de klasvloer. De integratie van techniek in de thema-uitwerking blijft echter een werkpunt en het wereldoriënterende aanbod vertoont over de groepen heen nog breuklijnen. Daarnaast kan de school meer systematisch het bereiken van de eindtermen nagaan.

De school heeft een visie op professionalisering ontwikkeld en beschikt over een nascholingsplan. Ze ziet 'de opdracht van leraar-zijn' als een proces van continu ontwikkelen, waardoor de leraar beter in staat is om zijn verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van de lerende, de school en de maatschappij. De school is gegroeid van een eilandenmentaliteit naar een cultuur van openheid. Interne en externe overlegmomenten stimuleren, motiveren en ondersteunen het uitwerken van een gelijkgerichte schoolvisie en het realiseren van de leerplannen. Ze bevorderen de dynamiek in het team, de collegiale consultatie en de professionalisering van beginnende en ervaren leraren. De school bepaalt jaarlijks onderwijskundige prioriteiten maar het aantal en de verscheidenheid is te groot, waardoor de realisatie ervan op de klasvloer bemoeilijkt wordt. Bovendien worden de vernieuwingsvelden nog niet doelgericht uitgewerkt. Vooral vanuit de reflectie op beleidsniveau zijn er aanzetten om de doeltreffendheid van de diverse professionaliseringsinitiatieven na te gaan. Een breed gamma aan lopende en geplande acties getuigt van de ontwikkelingsgerichtheid van het team.

De school is op het vlak van leerbegeleiding in beweging. Het team beschikt over een visie op zorg en een helder uitgeschreven zorgbeleidsplan. Het zorgbeleid is geïntegreerd in de dagelijkse werking van de school en gestoeld op het pedagogische project en de schoolvisie. De school bouwde een breed zorgkader uit waarvan het zorgteam de motor is. Ze heeft aandacht voor verschillen tussen kinderen en voor sociaal-culturele achtergronden. Op basis van observatie- en toetsresultaten, van intern en van multidisciplinair overleg zetten de leraren differentiatiemomenten op. De uitgangspunten van handelingsgericht werken krijgen recentelijk meer aandacht. De school kan deze principes nog verder in praktijk brengen. Vooral het opstellen van een integraal beeld, het formuleren van concrete hulpvragen én een doelgerichte, systematische en transparante aanpak zijn daarvan de groeipunten. Ook de coördinatie en organisatie van de zorgverbredende werking zijn aan een noodzakelijke bijsturing toe. Permanente reflectie kan de doeltreffendheid van de ondersteuning verhogen.

Het interne leiderschap wordt waargenomen door de directeur, het kern- en het zorgteam. De leiding geeft blijk van een leerplangericht management dat systematisch de kwaliteit van het onderwijsleerproces wil verhogen. Ze wil 'samen school maken' en beoogt een professionele school. De leiding besteedt veel aandacht aan visieontwikkeling en heeft voor diverse aspecten een beleid ontwikkeld. Het team zet stappen naar een groeiende gelijkgerichte pedagogisch-didactische aanpak. Verschillende overlegstructuren dragen bij tot een participatieve en democratische besluitvorming. Door de doordachte en gestructureerde aanpak van de leiding en de externe ondersteuning maakt de school werk van haar kwaliteitszorg. Er is een grote bereidheid binnen het team om zich ten volle in te zetten voor de verbetering van de onderwijskwaliteit.

De doorlichting leert dat deze basisschool beschikt over een enthousiast team dat getuigt van inzet en engagement. De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands en van wereldoriëntatie na. De lagere afdeling voldoet aan de maatschappelijke verwachting ten aanzien van Nederlands en van wereldoriëntatie. Op basis van een voldoende onderwijskwaliteit en van de beleidsdynamiek geeft de onderwijsinspectie een gunstig advies voor verdere erkenning. De school krijgt de mogelijkheden om zich verder te ontwikkelen tot een professionele leergemeenschap: een omgeving waarin alle betrokkenen van 'De Singel' verder kunnen groeien naar een brede en sterke band!

2 DOORLICHTINGSFOCUS

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting selecteerde de onderwijsinspectie onderstaande leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen voor verder onderzoek.

2.1 Leergebieden in de doorlichtingsfocus

Kleuteronderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

Lager onderwijs

Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of procesvariabelen in de doorlichtingsfocus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3 RESPECTEERT DE SCHOOL DE ONDERWIJSREGLEMENTERING?

3.1 Respecteert de school de erkenningsvoorwaarden?

3.1.1 Voldoet de school aan de onderwijsdoelstellingen?

Het onderzoek naar het voldoen aan de onderwijsdoelstellingen levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op.

3.1.1.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van Nederlands na. De leerplangerichte aanpak, het evenwichtige taalaanbod en het talige ontwikkelingsmateriaal dragen daartoe bij.

3.1.1.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De kleuterafdeling streeft in voldoende mate de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie na. De kleuters krijgen kansen om de hen omringende wereld te verkennen en te begrijpen. De meeste domeinen komen voldoende geïntegreerd aan bod in de planning, bij de uitwerking van de thema's en tijdens de dagelijks weerkerende bezigheden.

3.1.1.3 Vaststellingen voor kleuteronderwijs: Nederlands en wereldoriëntatie

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het leerplan is richtinggevend voor het onderwijsaanbod. Sommige leraren geven blijk van inzicht in de fasen van het taalverwervingsproces en in de consequenties daarvan voor de pedagogisch-didactische praktijk. Conform het leerplan creëren ze een rijke taalleeromgeving met aandacht voor functionele taalbeheersing en expliciete woordenschatverwerving. Wat wereldoriëntatie betreft, werken de leraren vanuit de geest van het leerplan. Ze bieden voldoende mogelijkheden aan de kinderen om de hen omringende wereld te verkennen en te begrijpen. Om het onderwijsaanbod uit te werken, gebruiken de leraren een eigen pakket dat per thema opvoedende activiteiten, leerplandoelen en materialen bevat.

Leraren werken planmatig. Ze beschikken over een langetermijnplanning met een inventaris van thema's. Deze klasonderwerpen volgen over het algemeen de jaarkring en sluiten daardoor doorgaans goed aan bij de leef- en ervaringswereld van de kinderen. De keuze van de thema's wordt door de leraar bepaald. Sporadisch hebben kinderen daarbij een inbreng. Kinderen krijgen wel de mogelijkheid om de uitwerking van het klasonderwerp mee te sturen. Het thema wordt voor de ouders geafficheerd en via occasionele briefwisseling en/of een onthaalbrochure krijgen ze de kans om een bijdrage aan het thema te leveren. Leraren maken werk van hun themavoorbereiding. Vanuit een brainstorming van mogelijke opvoedende activiteiten, worden passende activiteiten geïnventariseerd, geordend in een weekoverzicht en uitgewerkt in hun 'doelenboek'. Leraren hebben niet de cultuur om een beperkt aantal themadoelen te formuleren. Sommige plannen expliciet een dominante streefwoordenschat per thema. De schriftelijke voorbereiding krijgt vorm in een veelheid van documenten, die niet altijd functioneel zijn. De leraren werken in zekere mate doelgericht. Ze verwijzen naar hun 'doelenboek', waarin per opvoedende activiteit enkele relevante leerplandoelen uit meerdere leergebieden zijn opgenomen. Dat gebeurt vooral vanuit

verantwoordingsperspectief. Recentelijk expliciteren de meeste leraren 'focusdoelen' gericht op hoekenverrijking. Het is echter nog niet bij iedereen een verworvenheid om bij klassikale activiteiten concreet-observeerbare activiteitsdoelen te formuleren, zodat de evaluatie ervan bemoeilijkt wordt. Het is evenmin een traditie om gedifferentieerde doelen expliciet te plannen, zelfs niet in de gemengde leeftijdsgroep. Bovendien worden weinig concrete kortetermijndoelen genoteerd bij zorgverbredende interventies. Bij de dagelijkse weerkerende activiteiten en bij de ontvangst van de kinderen verwijzen leraren naar fiches met een inventaris van leerplandoelen. Ze hebben niet de gewoonte om specifieke verwachtingen aan te geven bij deze routineactiviteiten.

Het talige aanbod streeft in voldoende mate de verschillende domeinen van Nederlands na. Het beoogt zowel het receptieve als het productieve taalgebruik. De taalactiviteiten zijn echter niet altijd afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kinderen en hebben bij de oudere kinderen vaak een sterke cognitieve inslag.

Ten aanzien van de gerichte aandacht voor functionele taalbeheersing is er een wisselend beeld. Sommige leraren plannen expliciet een dominante woordenschat die thema- en schooltaal beoogt, bij anderen is dat minder expliciet. Gevarieerde en eigentijdse activiteiten om de streefwoordenschat intentioneel vast te zetten, worden nog niet overal ten volle benut. Bovendien is er weinig differentiatie in het woordenschataanbod binnen de gemengde leeftijdsgroep.

Kinderen krijgen voldoende spreek- en luisterkansen. Het ontvangstgesprek doet doorgaans dienst als brug tussen de thuis- en de schoolsituatie. Vertellen, dramatiseren, poppen(kast)spel en spelen met versjes worden regelmatig geprogrammeerd. Het luisteren en spreken krijgt ook kansen bij het werken met digitale boeken. Hoewel articulatiespellen soms als een talig tussendoortje plaatsvinden, komen ze te weinig als doelgerichte begeleide activiteit voor. Tijdens de geobserveerde ontvangstmomenten bleef de interactie beperkt tot de leraar en één kind en werd het mutuele spreken te weinig beoogd. Verder waren de woorden van het raadspel onvoldoende gericht op de impliciete dominante woordenschat.

De ontluikende geletterdheid wordt gestimuleerd tijdens onder meer het vertellen en voorlezen, en bij het werken met stappenplannen en recepten. Het gebruik van kalenders en van andere registratieborden biedt ook mogelijkheden om het symboolbewustzijn te bevorderen. De voorstelling ervan is soms weinig gegradueerd over de leeftijdsgroepen heen en beoogt slechts in enige mate geleidelijke abstrahering.

Bij de oudere kleuters komen te vroeg in het schooljaar vrij systematisch activiteiten voor, die gericht zijn op letterkennis en woordherkenning. Deze activiteiten leunen te sterk aan bij het formele schoolse leren en zijn niet afgestemd op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind.

De diverse taalactiviteiten streven het fonologische bewustzijn na. Dat is vaak ingebouwd in betekenisvolle activiteiten en taalspellen, waarbij kinderen moeten nadenken over de vorm van de taal.

Kleuters krijgen ook kansen om de functie van de geschreven taal en de relatie tussen gesproken en geschreven taal te ontdekken door onder meer de gevisualiseerde klasafspraken. Die bieden mogelijkheden om visuele boodschappen te interpreteren en er gepast op te reageren. Vooral bij de oudste kinderen zijn de afspraken slechts beperkt visueel voorgesteld.

Kinderen kunnen frequent hun ervaringen mondeling en grafisch weergeven. Het is geen traditie dat de boodschap van het kind wordt geregistreerd op het

kinderwerk. In meerdere klassen kregen tijdens geobserveerde activiteiten de kinderen onvoldoende de gelegenheid om het verhaal mee op te bouwen. In enkele groepen vormde een klassikaal (interactief) verhaal wel de rode draad voor de opvoedende activiteiten tijdens het gedifferentieerde werken. De handschriftontwikkeling wordt gestimuleerd door groot- en kleinmotorische activiteiten en aan de hand van een specifiek onderwijspakket.

Wereldoriëntatie staat centraal in de uitwerking van de thema's. Leraren organiseren vaak belevende waarnemingen, zowel buiten als binnen de klas. Zo krijgen kinderen ruime mogelijkheden om gevarieerde impressies op te doen, die de noodzakelijke voedingsbodem vormen voor een veelzijdige verwerking. De planningsdocumenten tonen aan dat de verschillende domeinen vrij evenwichtig aan bod komen. Vooral de domeinen 'mens', 'maatschappij', 'natuur' en 'techniek' krijgen doorgaans de meeste aandacht. In de meeste klasonderwerpen staat het domein 'mens' centraal. Leraren hechten veel belang aan een positief en veilig klasklimaat en spannen zich in om het welbevinden van de kinderen te bevorderen. Zo hebben de klassen een kindvriendelijke naam en mogen en kunnen kleuters hun gevoelens uitdrukken via taal, beeld en beweging. Preventief organiseren de teamleden specifieke activiteiten gericht op 'omgaan met elkaar' en 'anders zijn'. Daarnaast hecht de kleuterafdeling veel belang aan de sanitaire en hygiënische opvoeding. Illustratief zijn het individuele koffertje met reservekledij en de verschillende stappenplannen om hygiënische gewoonten te bevorderen. Het domein 'maatschappij' is ook in veel thema's aanwezig. Verschillende beroepen worden besproken en het winkeltje wordt naar gelang het belangstellingspunt verrijkt. Klasafspraken stimuleren een positief spel- en werkgedrag. In opvolging van de uitgewerkte onderwijskundige prioriteit, besteden de leraren veel aandacht aan het domein 'techniek'. Leraren werken intens om de technische geletterdheid van de kinderen te ontwikkelen. Tijdens het hoekenwerk krijgen kinderen de mogelijkheid om in de bouw-, constructie- en timmerhoek te werken. De nieuwe leerplandoelen, waarbij het probleemoplossend denken expliciet wordt nagestreefd, worden voldoende in praktijk gebracht. Zo worden stappenplannen, die gericht zijn op het maken van een eenvoudig technisch systeem, frequent gebruikt. In sommige groepen krijgen kinderen intentionele exploratie- en experimenteeransen bij het werken met experimenteertafels, ontdekdozen en techniekoffers. Maandelijks zetten leraren bak- of kookactiviteiten op om de jarigen van de maand te vieren. Meerdere thema's focussen op het domein 'natuur'. Zowel de levende als de niet-levende natuur komen daarbij aan bod. De kinderen mogen op actieve wijze de hen omringende natuur onderzoeken bij de uitwerking van een thema zoals 'boerderij' en 'vissen'. Daarbij worden de verschillende zintuigen aangesproken. Sommige groepen beschikken over een levend hoekje en zetten zaaiactiviteiten op. De dagelijkse weerswaarnemingen krijgen een plaats in de klaswerking. De weerkalender is echter niet altijd afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de groep. Personen tekenen en schilderen, bewegings- en oriëntatiespelletjes dragen bij tot het domein 'ruimte'. In bepaalde groepen zijn in de spelwerkhoecken enige structuren aangebracht, die het opruimen en de zelfstandigheid bij de kleuters stimuleren. De jongere kinderen beschikken doorgaans over voldoende bewegingsmogelijkheden onder meer door de ruime bewegingshoek. Het domein 'tijd' krijgt zijn plaats door het dagelijkse gebruik van kalenders, van tijdmeters én bij het chronologische ordenen. De dag- en weekkalender zijn echter in meerdere groepen niet aangepast aan het ontwikkelingsniveau van de

kinderen.

De talige en wereldoriënterende inhouden komen geïntegreerd in het klasthema aan bod. De zorgverbredende activiteiten door de groepsleraar en de bijgewoonde klasinterne hulp door een zorgleraar houden verband met het klasgebeuren. Leraren doen recentelijk bijzondere inspanningen om de speelwerkhoecken te verrijken vanuit het klasonderwerp. Soms is er ook een originele themahoek, zoals een paardenstal binnen het thema 'boerderij'. Hoewel leraren de leerplandoelen expliciet bewaken, is de inhoud van de thema's over de groepen heen soms weinig gegradeerd, zodat continuïteit en gradatie over de leeftijdsgroepen heen niet ten volle zijn verzekerd.

De thema-uitwerking beoogt een brede en harmonische ontwikkeling. Er is voldoende variatie in opvoedende activiteiten, waarbij zowel de motorische, de cognitieve als de dynamische-affectieve component worden aangesproken.

De frequente keuzeactiviteiten geven aanleiding tot kinderinitiatief, verhogen de motivatie en dragen bij tot een positief zelfbeeld. Het spel en het werk in kleine groepen stimuleren de samenwerking en de communicatie onder de kinderen. Soms is de groeps grootte niet afgestemd op hun sociale mogelijkheden. Het gebruik van het takenbord stimuleert de zelfstandigheid van de kinderen. Tijdens geobserveerde momenten waren de meeste kinderen betrokken en gemotiveerd bezig.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Voor het eerst dit schooljaar opteert de instelling voor gemengde leeftijdsgroepen van vier- en vijfjarigen.

In sommige groepen wordt de onderwijstijd minder efficiënt aangewend. Dat is het geval als bij de jongere kinderen het toiletbezoek en het eet- en drinkmoment als routineactiviteit te veel tijd in beslag nemen.

Leraren hebben aandacht voor een positief en veilig klasklimaat. Ze geven blijk van een mensontmoetende omgangsstijl. Ze bouwen een verantwoord cyclisch dagverloop uit met een afwisseling van groepsgerichte en gedifferentieerde activiteiten. Het gebeurt dat de klassikale activiteiten te lang uitlopen, waardoor de betrokkenheid van de kinderen wegebt.

Leraren spannen zich in om met de kinderen Standaardnederlands te spreken. Ze proberen voor hen een taalvoorbeeld te zijn. Enkelen stimuleren hen om hun ideeën duidelijker te verwoorden en bieden voldoende ruimte tot taalproductie. Ze helpen hen door taaluitingen te verbeteren en te hertalen. Sommige leraren prononceren bepaalde klanken dialectisch, stellen gesloten vragen, gebruiken overdadig verkleinwoorden en/of remmen het gebruik van het persoonlijke voornaamwoord af door de zelfaanspreking.

Materieel beheer
Infrastructuur

De kleuterafdeling beschikt over ruime lokalen met eigentijds meubilair. Er zijn duidelijk afgebakende speelwerkhoecken, waarin kinderen zich kunnen terugtrekken om geconcentreerd bezig te zijn. In sommige lokalen dringt een meer functionele inrichting zich op.

De dynamisch-affectieve speelwerkhoecken zijn goed uitgerust en komen uitdagend over. Doorgaans is er een luisterhoek, al dan niet geïntegreerd in de computerhoek. Het is echter nog niet overal de gewoonte dat de speelwerkhoecken talig worden verrijkt.

Uitrusting Er is veel ontwikkelingsmateriaal om de taal- en wereldoriënterende

ontwikkeling te stimuleren. Alle groepen beschikken over een veelheid aan materialen om de grove en fijne motoriek te bevorderen. Illustratief is de 'schrijftafel met zand'. Het boekenaanbod houdt gewoonlijk verband met het lopende klasterthema en is meestal uitnodigend opgesteld. Het is echter doorgaans vrij eenzijdig gericht op kijkboeken. De kalenders en andere registratieborden zijn niet altijd afgestemd op het ontwikkelingsniveau van de kinderen. Zo zijn een weekkalender en de voorstelling van de dagfries boven de mogelijkheden van de jongere kinderen. Verder is er weinig differentiatie in de voorstelling van de tijdsstructuren binnen de gemengde leeftijdsgroep. Bovendien bevinden sommige zich niet binnen handbereik, wat het gebruik door de kinderen ervan afremt. Ten slotte zijn er geen schildersezels of tekenborden voorhanden om te werken in het verticale vlak. Het is te waarderen dat tijdens de doorlichtingsfase in elke groep een functionele spiegel-ten-voeten-uit is aangebracht.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk

Evenwichtig / representatief

Kindvolgsysteem

Gericht op bijsturing

Leraren volgen de ontwikkeling van de kinderen op door middel van observatie, de kindtekening, een schoolrijpheidstoets en bij de vierjarigen een genormeerde taaltest. De wereldoriënterende ontwikkeling wordt minder intentioneel geobserveerd. Het kinderwerk van de oudere kleuters wordt sterk productgericht beoordeeld.

De kindtekening (proef van Goodenough) wordt niet verwerkt, zodat deze evaluatievorm weinig meerwaarde biedt. Een gerichte evaluatie van de geselecteerde doelen ontbreekt. Leraren observeren de kinderen en interpreteren hun observaties vanuit eigen perceptie. Ze beschikken niet over gemeenschappelijke criteria om de verschillende (taal)aspecten doelgericht te screenen. Het taalvaardigheidsniveau van de kinderen wordt slechts fragmentarisch geobserveerd, waardoor het vormen van een integrale beeldvorming vooral van risicokinderen in het gedrang komt.

De observaties en de genormeerde toetsen geven aanleiding tot zorgverbredende (talige) interventies. Dat is voor wereldoriënterende inhoud zelden het geval. Het is nog niet de gewoonte dat leraren de uitwerking van de thema's evalueren en hun reflecties schriftelijk vastleggen met de bedoeling hun pedagogisch-didactische aanpak te optimaliseren.

Rapporteringspraktijk

Evenwichtig / volledig

Interne / externe communicatie

De school hecht veel belang aan een open communicatie en vlotte samenwerking met ouders. Tijdens individuele oudercontacten bespreken de leraren de kinderlijke ontwikkeling. Daarbij ligt de klemtoon nog te sterk op mogelijke ontwikkelingsvertraging en minder op 'talenten'. Via werkjes van de kinderen, occasionele briefwisseling en foto's van activiteiten op de website van de school zijn ouders op de hoogte van het reilen en zeilen in de kleuterschool.

Begeleiding

Leerbegeleiding

Beeldvorming

Zorg

Leraren hebben bij de overgang van de kinderen een globaal beeld over de taalvaardigheidsaspecten van de kinderen vanuit het overgangsgesprek, het kindvolginstrument en het dossier. Ze hebben minder zicht op de wereldoriënterende vaardigheden.

Op basis van observaties bepaalt de school welke kinderen extra ondersteuning krijgen. De groeps- en zorgleraren nemen deze remediërende momenten op zich. Taalvertraagde of anderstalige kinderen worden extra begeleid. Uit observatie blijkt dat de talige additionele hulp uitgaat van doe-activiteiten, maar dat die doorgaans te weinig gericht is op de dominante woordenschat van de groep. Ten slotte missen ze doelen op langere termijn en een zekere systematiek, waardoor de effectiviteit van de zorgverbredende maatregelen bemoeilijkt wordt.

Leraren begeleiden ook intentioneel kleuters met sociaal-emotionele problemen. Illustratief zijn onder meer het geven van positieve aandacht en steun, en het voeren van individuele (herstel)gesprekjes.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

De school beschikt over praktijkgerichte informatiebronnen om de talige en wereldoriënterende ontwikkeling van de kinderen te ondersteunen. Taalvaardigheid en techniek stonden de laatste jaren frequent in de vernieuwingsfocus. Het effect van de bijscholing van techniek is merkbaar op de klasvloer. Het intentioneel werken aan expliciete woordenschatverwerving wordt nog maar in enige mate in praktijk gebracht.

3.1.1.4 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

De lagere afdeling bereikt in voldoende mate de eindtermen van Nederlands. Het doelgerichte en gegradeerde aanbod, de aandacht voor alle domeinen en de bijzondere inspanningen ten aanzien van de leesbevordering wijzen op een voldoende leerplanrealisatie.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

De leraren gebruiken onderwijsleerpakketten uit de handel om het onderwijsleeraanbod vorm te geven. Tijdens het keuzeprocess raadpleegde de leiding het leerplan om zich ervan te vergewissen dat het nieuwe onderwijsleerpakket de leerplandoelen voldoende nastreeft. Leraren hebben echter dit nieuwe pakket niet systematisch gejustifieerd met het gevolgde leerplan. Bij twijfel gebruiken sommige wel het koepelgebonden 'doelenboek voor de lagere school'.

Leraren brengen de principes van taalvaardigheidsonderwijs gedeeltelijk in de praktijk. Ze zorgen voor een positief en veilig klasklimaat en voor gerichte ondersteuning door interactie. Betekenisvolle en functionele taken komen minder aan bod.

Leraren volgen de planning van de onderwijsleerpakketten. In hun kortetermijnplanning nemen de meeste doorgaans de doelen uit de gebruikte handleidingen over. Het is nog geen gewoonte dat ze een beperkt aantal concreet-operationele lesdoelen formuleren. Het zijn overwegend gemeenschappelijke verwachtingen die niet altijd rekening houden met de specifieke beginsituatie van de leerlingen.

De analyse van de kortetermijnplanning leert dat de verschillende leerdomeinen voldoende aan bod komen. Hoewel het schoolspecifieke talenbeleidsplan opteert voor het verwerven van taalcompetenties binnen realistische contexten, hechten leraren verhoudingsgewijs nog veel belang aan het technische aspect van de taal ten koste van het communicatieve taalgebruik.

De meeste leerinhouden worden thematisch aangeboden vanuit het onderwijsleerpakket, dat een samenhang van leerdomeinen beoogt. Spelling komt echter geïsoleerd aan bod.

Door het consequente gebruik van de onderwijsleerpakketten vertrouwen leraren erop dat ze voldoende gradatie binnen en over de leerjaren heen realiseren. In handschriftontwikkeling daarentegen zijn er breuklijnen door het ontbreken van een procesgerichte teamaanpak.

De school besteedt bijzondere aandacht aan de leesopvoeding en gebruikt daarbij actueel leesvoer. Ze organiseert lezen in vorderingengroepen, tandem- en tutorlezen. Verder doet het team aan boekenpromotie, zetten leraren

voorleesmomenten op en zijn er initiatieven om jeugdauteurs beter te leren kennen. De groepen brengen geregeld een bezoek aan de openbare bibliotheek om adequaat bibliotheekgedrag bij de leerlingen te stimuleren. Enkele leraren focussen expliciet op het aanleren van leesstrategieën door het gebruik van een 'leeskaart'. Het valt echter op dat het strategische leesonderwijs over de groepen heen nog te weinig tot zijn recht komt.

In de meeste klassen krijgen kinderen voldoende kansen voor het oefenen en ontwikkelen van spreek- en luistervaardigheden in verschillende taalgebruikssituaties. Gespreksmomenten en gevarieerde organisatievormen zoals partner- en groepswerk reiken daartoe functionele contexten aan. Spreken als zelfstandige activiteit komt vooral aan de orde door het systematisch organiseren van spreekbeurten. Leraren hebben minder aandacht voor luister- en spreekattitudes over de leerjaren heen en kunnen tijdens (ontvangst)gesprekken gericht werken aan het toepassen van gespreksconventies. Ook hier is er nood aan een strategische aanpak.

In meerdere klassen zijn er initiatieven om het ervaringsgebonden en creatief schrijven te bevorderen en sommige leraren koppelen schrijfactiviteiten aan de thema's in wereldoriëntatie om ze op die manier functioneel te kunnen aanwenden. Illustratief zijn onder meer het schrijven van reclameboodschappen, gedichten, folders over een Europees land, prentkaarten en sprookjes. Het bewust nastreven van een optimale diversiteit aan teksttypes en het expliciet focussen op schrijfstrategieën verdienen verdere aandacht.

In de meeste groepen krijgen spelling en taalsystematiek een te sterke klemtoon, ten nadele van functionele schrijftaken. De moeilijkheden van de taal zijn over het algemeen uitgangspunt en niet de taalmoeilijkheden van het kind. Verder worden bepaalde inhouden aangebracht los van een functionele communicatie. De school heeft oog voor de handschriftontwikkeling. Ze beschikt over een uniform normschrift. Leraren beogen een goed leesbaar schrift in een vlot tempo. De meesten hebben echter weinig aandacht voor het schrijfproces, zoals de zit- en schrijfhouding, de pengreep en de bladligging.

Bij heel wat leraren is er verwarring rond het domein 'taalbeschouwing en (inter)-culturele gerichtheid'. Vooral de leerplandoelen binnen de leerlijnen 'reflecteren op woorden' en 'reflecteren op zinnen' worden intentioneel nagestreefd.

Tijdens de bijgewoonde taalactiviteiten werden doorgaans activerende werkvormen gebruikt, waarbij leerlingen van en met elkaar konden leren. In sommige groepen bood de sterk sturende onderwijsstijl van de leraar minder kansen tot leerlingeninitiatief. Meerdere geobserveerde taalactiviteiten getuigden, vooral in de toepassingsfase, van een geïndividualiseerde benadering. Zo kregen spellingzwakkere leerlingen een aangepaste verwerking en maakten vlugge leerlingen uitloopopdrachten.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

De leraren programmeren doorgaans een voldoende aantal lestijden Nederlands per week, conform het advies van de onderwijskoepel en het schoolwerkplan. Het lessenrooster van parallelgroepen plannen niet steeds hetzelfde aantal lestijden.

Leraren doen inspanningen om de instructietaal te verzorgen. Het taalgebruik is doorgaans bevredigend. Sommige hebben minder aandacht voor een open vraagstelling, een correcte uitspraak en woordkeuze.

Materieel beheer

Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende onderwijsleermiddelen om de taalvaardigheid van de leerlingen te verhogen. De meeste groepen hebben een goed uitgeruste klasbibliotheek. Er zijn voldoende woordenboeken en strategiekaarten. Maar de woordenboeken zijn weinig gegradeerd over de groepen heen. Zo zijn er geen beeldwoordenboeken voor de jongere en taalzwakkere leerlingen. In de meeste groepen is het een gewoonte dat leerlingen veelvuldig gebruik maken van de ondersteunende ICT-mogelijkheden (informatie- en communicatietechnologie). In alle klassen zijn er talige referentiekaders. In sommige zijn er die verwijzen naar strategisch taalonderwijs, terwijl in de meeste groepen die van spelling en taalsystematiek de klaswand domineren. In enkele groepen is er nood aan een functionele leeswand.

Evaluatie

Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Leerlingvolgsysteem
Gericht op bijsturing

Leraren hebben over het algemeen een vrij genuanceerd beeld van het lees- en spellingniveau van de kinderen. Deze informatie halen ze uit de resultaten van de genormeerde toetsen voor technisch lezen en spelling, de methodegebonden, de eigen toetsen én het leerlingdossier. Het talenbeleid(splan) wil leraren aanzetten tot het observeren tijdens luister- en spreek situaties en richten op het evalueren van allerhande geschreven boodschappen in dagelijkse contexten. De spreekbeurten worden in meerdere groepen geëvalueerd aan de hand van een evaluatieblad met criteria. Het aantal is vaak te uitgebreid, zodat de evaluatie door de leerlingen wordt bemoeilijkt. De school neemt selectief deel aan een koepelgebonden eindtoets. Ze scoorde voor het domein luisteren boven het Vlaamse gemiddelde. De resultaten voor de domeinen spreken, schrijven en taalbeschouwing liggen iets lager. De resultaten op een regionale toets voor de verschillende groepen van de lagere afdeling toont een wisselend beeld voor begrijpend lezen.

De vorderingen in luisteren, spreken, begrijpend lezen en in schrijfvaardigheid worden nog niet systematisch opgevolgd over de groepen heen.

Meerdere leraren geven regelmatig waarderende feedback op het leerlingengedrag en -werk. Vaak is het nazicht ontoereikend.

Begeleiding

Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Naar verluidt, hebben leraren een beeld over het taalbeheersingsniveau van de leerlingen. Eigen, methodegebonden en genormeerde toetsen verbreden dat beeld. De meeste leraren maken foutenfrequenties en van genormeerde toetsen worden systematisch foutenanalyses opgemaakt om spellingsproblemen op te sporen. Dat leidt doorgaans tot een klassikale of individuele remediëring. Veelal worden zorg- of andere leraren in de fase van de 'verhoogde zorg' ingeschakeld en worden kinderen die uitvallen bijgewerkt. De additionele hulpverlening is vooral gericht op remediëring van lezen en spelling. Preventie en interventies ten aanzien van mondelinge taalbeheersing komen veel minder voor. Hoewel de school veel leesbevorderende inspanningen levert, behaalt een aantal leerlingen in de bovenbouw niet het verwachte leesniveau. Het team maakt nog niet gebruik van een systeem om het (vloeiend) lezen te stimuleren. De zorgverbredende begeleiding in de fase van de 'uitbreiding van zorg' getuigt meestal niet van een doelgerichte, systematische en deskundige aanpak.

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Om het talenbeleid te concretiseren, werden de laatste twee schooljaren meerdere deskundigheidsbevorderende initiatieven genomen. Zo werden leraren geïnformeerd over de visie van het leerplan Nederlands en verdiept het zorgteam zich verder in het nieuwe systeem om het leesniveau te bepalen. Klasobservaties geven aan dat bepaalde krachtlijnen van het leerplan nog niet tot

het gemeenschappelijke gedachtegoed behoren. In dat opzicht is de taal van het kind nog te weinig het uitgangspunt van het taalgebeuren en zijn er nog enkele domeinspecifieke werkvelden. Zo hebben leraren nog weinig zicht op de nieuwe leerplandoelen van taalbeschouwing en is handschriftontwikkeling een aandachtspunt.

De school beschikt over heel wat naslagwerken en oefenmateriaal om spellingmoeilijkheden aan te pakken. Er is nood aan meer formeel overleg om een gelijkgerichte aanpak voor het leergebied Nederlands te bevorderen.

3.1.1.5 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

De lagere afdeling voldoet inzake wereldoriëntatie aan haar maatschappelijke opdracht. Het leerplangerichte en werkelijkheidsnabije aanbod, de betrokkenheidsverhogende werkvormen, de intentionele aandacht voor de leergebiedoverschrijdende eindtermen en voor diverse educaties zijn daarvan de pijlers.

Curriculum
Onderwijsaanbod
Referentiekader
Planning
Evenwichtig en volledig
Samenhang
Brede harmonische vorming
Actief leren

Het onderwijskundige handelen van de leraren wordt gestuurd vanuit de krachtlijnen van het gevolgde leerplan. De klaspraktijk toont aan dat de meeste leraren werken aan een brede en stevige basis voor wereldoriëntatie via een thematische benadering en een begeleidende lerarenstijl. Om het onderwijsleeraanbod vulling te geven, plukken leraren uit diverse publicaties en andere bronnen.

Leraren werken planmatig. Ze beschikken over een jaarplanning met een inventaris van thema's. De kwaliteit van de jaarplanning varieert en is leraarafhankelijk.

Leraren maken werk van hun themavoorbereiding. De meeste leggen themamappen aan met een oplijsting van de beoogde leerplandoelen per domein, met de gehanteerde materialen en met toetsen. Ze gebruiken recentelijk ook een klaswerkplan voor het domein 'techniek', waarbij het aanbod van de verschillende toepassingsgebieden en de vier leerlijnen in kaart worden gebracht.

In de kortetermijnplanning formuleren sommigen concrete lesdoelen. Anderen verwijzen naar themamappen met een veelheid aan leerplandoelen. Een beperkt aantal concreet-operationele doelen dringt zich op. Bovendien is het geen gewoonte dat leraren gedifferentieerde verwachtingen expliciteren.

Leraren opteren voor een thematische benadering, waarbij leerlingen naar de werkelijkheid leren kijken vanuit verschillende invalshoeken. In meerdere leerjaren komt binnen een thema soms een beperkt aantal invalshoeken aan bod. Zo verraden titels als 'de tijd' en 'oriënteren' een vrij eenzijdige benadering van het onderwerp.

Het onderwijsleeraanbod bestrijkt de verschillende leerdomeinen. 'Natuur', 'mens' en 'maatschappij' krijgen daarbij een uitgesproken aandacht. De school zette de laatste jaren sterk in op het domein 'techniek', wat resulteert in diverse waardevolle initiatieven op de klasvloer. De integratie van techniek in de thema-uitwerking blijft echter een werkpunt.

De school gebruikt een koepelgebonden document met een overzicht van leerplandoelen, dat de verticale samenhang moet waarborgen. Het onderwijsleeraanbod vertoont in sommige groepen echter nog hiaten en overlappingsen, waardoor de continuïteit en gradatie in het gedrag komen. Zo worden realisaties uit het vorige leerjaar nog onvoldoende benut.

De thema's hebben doorgaans linken met domeinen van muzische vorming en/of Nederlands. Bij de meerdaagse extramurale activiteiten, zoals de zee- en bossschool, komt de samenhang met verschillende leergebieden duidelijker in de uitwerking naar voren. Verkeer krijgt een cursorische aanpak en komt vaak in een geïsoleerde onderwijsleersituatie voor.

De verwerking van de onderwerpen biedt mogelijkheden om ICT (informatie- en communicatietechnologie) functioneel in te schakelen en om transferabele vaardigheden te verwerven. Leren leren en sociale vaardigheden krijgen kansen en leraren hebben aandacht voor bronnengebruik. Betreffende de leergebiedoverschrijdende eindtermen zijn er echter nog weinig schoolafspraken die een doorgaande lijn beogen.

De thema's bieden kansen tot een werkelijkheidsgerichte aanpak. Leraren zetten frequent leeruitstappen op. Die refereren aan natuurlijke, culturele en/of historische aspecten. Het is voor de meeste teamleden vanzelfsprekend om kinderen systematisch ervaringen te laten opdoen binnen of buiten de klas. In alle klassen van de lagere afdeling komt de actualiteit regelmatig aan bod met soms ook een creatieve en verdiepende uitwerking én een verwijzing naar tijds- en ruimtekaders.

Wereldoriëntatie is sterk opvoedend van aard en de uitwerking van de thema's streeft diverse educaties na. Zo krijgen de milieu- en de gezondheidseducatie, de vredes- en staatsburgerlijke opvoeding expliciete kansen. In de derde graad is er aandacht voor seksuele voorlichting en drugspreventie. De schooltuin biedt extra mogelijkheden om de natuurbelieving te bevorderen.

In de meeste groepen geeft de uitwerking van de thema's aanleiding tot gevarieerde didactische werk- en groeperingsvormen en dito leerlingenactiviteiten. Leerlingen mogen en kunnen initiatief nemen. Leraren begeleiden leerlingen tijdens het zelfstandig werken of groepswork en zetten aan tot actie en denkend verwerken. Daarnaast stimuleren meerdere leraren communicatie en samenwerking door het aanwenden van coöperatieve werkvormen waarbij de leerlingen diverse taken en rollen opnemen. Daarbij wordt vooral gefocust op de leerplandoelen van 'mens' en 'maatschappij'.

Onderwijsorganisatie
Onderwijstijd
Klasmanagement

Volgens het lessenrooster plannen de meeste leraren een voldoende aantal lestijden, conform het advies van de onderwijskoepel en het schoolwerkplan. Doorgaans is de weekrooster richtinggevend voor de kortetermijnplanning.

De leraren gaan respectvol om met alle leerlingen en zijn oprecht bekommerd om hun welbevinden en betrokkenheid. De leerlingen kennen de routines voor het uitvoeren van bepaalde taken en nemen mee verantwoordelijkheid op voor een vlot klasgebeuren.

Materieel beheer
Uitrusting
Leermiddelen

De school beschikt over voldoende onderwijsleermiddelen om wereldoriënterend onderwijs aan te bieden. Ten aanzien van 'techniek' zijn voldoende leermiddelen beschikbaar om de specifieke leerplandoelen te realiseren. De lagere afdeling heeft onder meer een gezamenlijke techniekkast met gereedschappen ter beschikking. Voor niet-levende natuur is het materiaal bescheiden. Hoewel leraren werk hebben gemaakt van de gradatie in en het gebruik van de referentiekaders van ruimte en tijd, zijn enkele niet op niveau van de betrokken leerlingengroep of te klein voor klassikaal gebruik. Bovendien zijn ze nog onvoldoende uitgangspunt voor het volgende leerjaar en hangen ze niet

altijd op een handige plaats. Ook het dynamische gebruik ervan verdient ruimere aandacht.

Evaluatie
Evaluatiepraktijk
Evenwichtig / representatief
Gericht op bijsturing

De evaluatie gebeurt in de meeste groepen op basis van eigen toetsen. Deze gaan veelal de beoogde leerplandoelen op vlak van 'kennen' en 'kunnen' na. Meerdere leraren verwerken deze toetsen. De school schakelt naast harde ook vormen van zachte evaluatie in. Sommige leraren reflecteren met de leerlingen over eigen gedrag, inzichten, vaardigheden en interesses. Tijdens deze 'reflectiemomenten' staan doorgaans werk- en leerervaringen centraal. De voorgelegde resultaten op een centrale eindtoets voor 'techniek', 'maatschappij' en 'natuur' geven aan dat de school boven het gemiddelde van de referentiegroep scoort voor deze domeinen.

Begeleiding
Leerbegeleiding
Beeldvorming
Zorg

Bij de aanvang van het schooljaar hebben leraren veeleer een vaag beeld over de wereldoriënterende verworvenheden van de leerlingen. Ze hebben een weinig genuanceerde kijk op de specifiek verworven sleutelbegrippen, basisinzichten en vaardigheden. Leraren hebben een zicht op de thema's uit het vorige of volgende leerjaar onder andere door het overgangsgesprek en het digitale schoolwerkplan.

Vluggerds krijgen in sommige groepen kansen om aanvullende opdrachten en taken uit te voeren of om als tutor te fungeren.

Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Nascholingen
Interne expertise

Wereldoriëntatie was regelmatig voorwerp van overleg en reflectie. Naar aanleiding van de opvolgingscontrole van de vorige doorlichting heeft de lagere afdeling in het verleden bijzondere inspanningen geleverd om de krachtlijnen van het leerplan te implementeren. Er werd recentelijk teamgerichte nascholing rond het nieuwe deelleerplan 'techniek' opgezet. De school ontwikkelde een visie op techniek en een kwaliteitskaart.

Daarnaast beschikken leraren over voldoende achtergrondinformatie om hun wereldoriënterende aanbod vorm te geven.

Leraren getuigen van inzet en zijn bereid zich verder te professionaliseren. Er is een sterke opvolging vanuit de schoolleiding tot op de klasvloer.

3.1.2 Voldoet de school aan de overige erkenningsvoorwaarden?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde erkenningsvoorwaarden levert het volgende op.

Onderzochte erkenningsvoorwaarde	ja, neen
Leeft de school de bepalingen na over de taalregeling in het onderwijs? (decreet bao - art. 62,6°)	ja
Neemt de school de reglementering inzake vakantieperioden en de aanwending van de onderwijstijd, zoals bedoeld in artikel 50 in acht? (decreet bao - art. 62,8°)	ja
Heeft de school een beleidscontract of beleidsplan met een centrum voor leerlingenbegeleiding waarin de vereiste bepalingen zijn opgenomen? (decreet bao - art. 62,10°)	ja
Wordt de officiële school begeleid door de begeleidingsdienst van het GO!, OVSG of POV? (decreet bao - art. 62,§2,4°)	ja

3.2 Respekteert de school de overige reglementering?

Het onderzoek naar het voldoen aan de geselecteerde reglementering levert het volgende op.

Onderzochte regelgeving	ja, neen
-------------------------	----------

Is er een schoolreglement waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 37)	ja
• geldelijke en niet-geldelijke ondersteuning die niet afkomstig is van de Vlaamse gemeenschap en de rechtspersonen die ervan afhangen	ja
• de bijdrageregeling	ja
• de engagementsverklaring tussen de school en de ouders waarin wederzijdse afspraken worden opgenomen over het oudercontact, voldoende aanwezigheid, vormen van individuele leerlingenbegeleiding en het positieve engagement ten aanzien van de onderwijstaal	ja
• de afspraken in verband met het rookverbod	ja
• het orde- en tuchtreglement van de leerlingen met inbegrip van de beroepsmogelijkheden	ja
• de procedures volgens welke getuigschriften worden toegekend	ja
• de procedure volgens welke beroep kan worden ingediend tegen een beslissing van de klassenraad met betrekking tot het getuigschrift	ja
• bepalingen in verband met het recht op onderwijs aan huis	ja
• richtlijnen inzake afwezigheden en te laat komen	ja
• afspraken in verband met huiswerk, agenda's en rapporten	ja
• de wijze waarop de leerlingenraad in voorkomend geval wordt samengesteld	ja
Is het schoolreglement conform het inschrijvingsrecht? (decreet bao - art. 37)	ja
Is er een schoolwerkplan waarin de verplichte bepalingen correct zijn opgenomen? (decreet bao - art. 47)	ja
• de omschrijving van het pedagogisch project zijnde het geheel van fundamentele uitgangspunten dat het schoolbestuur voor de school vastlegt	ja
• de organisatie van de school en voornamelijk de indeling in leerlingengroepen	ja
• de wijze waarop de school het leerproces van de leerlingen beoordeelt en daarover rapporteert	ja
• de voorzieningen in het gewoon onderwijs voor leerlingen met een handicap of die leerbedreigd zijn, inclusief de werkvormen met andere scholen van gewoon/buitengewoon onderwijs	ja
• de wijze waarop de school via haar zorg- en gelijke onderwijskansenbeleid werkt aan de optimale leer- en ontwikkelingskansen van al haar leerlingen	ja
Bezorgt de school de verplichte informatie aan de ouders correct bij de eerste inschrijving? (decreet bao - art. 28)	ja
Zorgt de school voor een correcte invulling van het zorgbeleid? (decreet bao - art. 153 septies, enkel van toepassing binnen een scholengemeenschap)	ja
Respecteert de school de voorgeschreven procedure die leidt tot het afleveren van een getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Bewaart de school de bepaalde lijsten, notulen en dossiers met betrekking tot het getuigschrift? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Verloopt het afleveren van attesten aan leerlingen die geen getuigschriften krijgen, correct? (decreet bao - art. 53-57 en BVR van 24-11-1998)	ja
Respecteert de school het recht op 28 lestijden per week? (decreet bao - art. 48)	ja

4 BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of procesvariabelen levert het volgende op.

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, doeltreffendheid, ontwikkeling.

Motivering

De school heeft een visie op professionalisering ontwikkeld. Ze ziet 'de opdracht van leraar-zijn' als een proces van continu ontwikkelen, waardoor de leraar beter in staat is om zijn verantwoordelijkheid op te nemen ten aanzien van de lerende, de school en de maatschappij.

De school heeft de cultuur om jaarlijks onderwijskundige prioriteiten te bepalen om het didactische handelen van leraren te optimaliseren. Deze vernieuwingsvelden worden in consensus bepaald en daaraan worden bijscholingsactiviteiten gekoppeld.

De geplande bijscholing wordt geïnventariseerd in een nascholingsplan, waarbij de samenhang tussen een analyse van de beginsituatie, de prioriteiten en vormingsacties duidelijk is. Dit schooljaar staan onder meer de domeinen 'beeld' en 'muziek' van het leergebied muzische vorming en het domein 'techniek' van het leergebied wereldoriëntatie in de vernieuwingsfocus. Daarnaast staat voor de lagere afdeling ook de implementatie van het nieuwe onderwijsleerpakket van Nederlands op het programma. De kleuterafdeling buigt zich over het (talig) verrijken van de spelwerkhoeven, het doelgericht observeren en het uitproberen van een nieuw kindvolgsysteem.

Het aantal prioriteiten is te uitgebreid en te verscheiden, zodat de implementatie ervan bemoeilijkt wordt. De school heeft nog niet de gewoonte om vernieuwingsvelden doelgericht uit te werken.

De schoolleiding neemt initiatieven om de schooldoelen gelijkgericht te realiseren en om de kennis en de vaardigheden van de leraren te verbeteren en te ontwikkelen. De verwachtingen worden geformuleerd zowel op groepsniveau tijdens personeelsvergaderingen als op lerarenniveau tijdens functionerings- en individuele coachende gesprekken.

Het hele team heeft een gedeelde verantwoordelijkheid in de begeleiding van (beginnende) leraren. De school is gegroeid van een eilandenmentaliteit naar een cultuur van openheid. Interne en externe overlegmomenten stimuleren, motiveren en ondersteunen het uitwerken van een gelijkgerichte schoolvisie, de leerplanstudie en het realiseren van de leerplannen. Ze bevorderen de dynamiek in het team, de collegiale consultatie en de professionalisering van nieuwe en ervaren leraren. Daarnaast zijn er veelvuldige, informele gesprekken en klasbezoekjes waar leraren veel van opsteken. Daarnaast moedigt de leiding hospiteren via teamteaching en het delen van goede praktijkvoorbeelden op de personeelsvergadering aan. De pedagogische studiedagen zijn doorgaans inzichtverruimend en de frequente personeelsvergaderingen met onderwijskundige onderwerpen verrijken meestal de onderwijservaring.

Het concreet uitwerken van instrumenten en/of kijkwijzers geeft aanleiding tot veranderingen op niveau van kennis en inzichten, maar ook op niveau van de klaspraktijk.

Het functioneringsgesprek heeft tot doel de zelfreflectie te stimuleren en mondt veelal uit in persoonsgerichte acties. Die geven vaak aanleiding tot het volgen van nascholing.

De leiding voert vooral bij beginnende leraren klasbezoeken uit met al dan niet een gerichte focus. Daardoor houdt zij een vinger aan de pols.

Vooraf vanuit de reflectie op beleidsniveau zijn er aanzetten om de doeltreffendheid na te gaan van nascholingstrajecten en van de diverse professionaliseringsinitiatieven. Het actieplan wordt aan het einde van elk schooljaar met de teamleden geëvalueerd tijdens een personeelsvergadering. Dat resulteert in het

vastleggen van prioriteiten voor het volgende schooljaar.

Een breed gamma aan lopende en geplande acties getuigen van de ontwikkelingsgerichtheid van het team. Leraren zijn sterk veranderings- en vernieuwingsbereid. Zo namen meerdere leraren tijdens de doorlichtingsfase waardevolle initiatieven om hun praktijk te optimaliseren. In de leraarsruimte bevinden zich naslagwerken en praktijkgerichte bronnen. Het gericht raadplegen ervan is sterk leraarafhankelijk.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor ondersteuning, ontwikkeling.

Motivering

Het team beschikt over een visie op zorg en een helder uitgeschreven zorgbeleidsplan. Het zorgbeleid is geïntegreerd in de dagelijkse werking van de school en gestoeld op het pedagogische project en de schoolvisie. Het zorgcontinuüm geeft de verschillende fasen van de leerbegeleiding aan. De uitgangspunten van handelinggericht werken krijgen recentelijk meer aandacht. De school dient deze principes nog verder te implementeren. Vooral het opstellen van een integraal beeld, het formuleren van concrete hulpvragen én een doelgerichte, systematische en transparante aanpak zijn nog groeipunten. Dat heeft voor gevolg dat de leerbegeleiding slechts in enige mate doelgericht verloopt.

Wat de ondersteuning betreft, bouwde de school een breed zorgkader uit waarvan het zorgteam de motor is. De leiding wenst de begeleiding meer te richten op klasinterne ondersteuning via teamteaching. De coördinatie en organisatie van de zorgverbredende werking is aan een noodzakelijke bijsturing toe. De zorgacties worden ingevuld door meerdere (zorg)leraren, met vaak een versnipperde opdracht. Zorgleraren voorzien in klasinterne en vraaggestuurde hulp. De vraaggestuurde ondersteuning wordt beperkt ingevuld. Het inzetten op het ondersteunen van leerkrachtvaardigheden én het coachen van leraren in het omgaan met leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften, komen eerder sporadisch voor. Bovendien verloopt de klasinterne hulpverlening doorgaans te weinig doelgericht en weinig professioneel door het ontbreken van een mentale en/of materiële voorbereiding, waardoor het effect bescheiden is.

De school heeft aandacht voor verschillen tussen kinderen en voor sociaal-culturele achtergronden. In het onderwijskundige handelen van leraren staat het welbevinden van de kinderen centraal. De meeste leraren getuigen van een mensontmoetende onderwijsstijl en van een pedagogische houding, die gekenmerkt is door waardering en een zeker inlevingsvermogen.

De ouders worden professioneel en warm benaderd en er is geïnvesteerd in wederzijdse communicatie, betrokkenheid en samenwerking.

De school streeft een zorgbrede aanpak na. Daarbij fungeert de titularis als spilfiguur. De kleuters waren tijdens de klasobservaties gemotiveerd en actief bezig. In het lager onderwijs verhoogden de gevarieerde werk- en organisatievormen doorgaans de betrokkenheid. Op basis van observatie- en toetsresultaten, van intern en van multidisciplinair overleg zet de school differentiatiemomenten op. Bepaalde daarvan beogen groepsverkleining, terwijl andere gericht zijn op de begeleiding van vorderingengroepen. De zorg- en andere leraren zijn daarbij ondersteunend. Leraren van de lagere afdeling hebben de gewoonte om vormen van niveau- en tempodifferentiatie in te schakelen tijdens de toepassingsfase. Differentiatie naar interesse komt vooral in het kleuteronderwijs voor. Zorgverbredende interventies worden in het 'zorgboek' geïnventariseerd.

De school investeert in een extra begeleiding van 'snellerenden'. Die worden vooral geselecteerd op basis van de perceptie van de groepsleraar. Ze krijgen aanvullende gevarieerde opdrachten al dan niet in een aparte setting.

De school doet inspanningen om kleuters en leerlingen met ontwikkelings- of leerachterstand bij te werken. Doelen op middellange en korte termijn en een zekere systematiek in de zorgverbredende begeleiding ontbreken. Vooral daardoor leiden remediërende interventies tot weinig effect. Voor kinderen met gediagnosticeerde leer- en ontwikkelingsstoornissen zijn er daarentegen sticordi-maatregelen

(stimuleren, compenseren, remediëren, dispensereren) en voor enkele leerlingen wordt een individueel leertraject gericht op curriculumdifferentiatie voor wiskunde uitgetekend. 'Werkbundels' zijn vooral richtinggevend voor de aanpak.

De school maakt werk van de schoolloopbaanbegeleiding van haar leerlingen vooral op scharniermomenten. Voor de ouders van de nieuwe peuters organiseert ze voor elke instapdatum een kennismakingsmoment met klasbezoek. De integratiemomenten tussen de oudste kleuters en het eerste leerjaar geven aanleiding tot een verlaagde drempel bij de overstap. De overgang van het lager naar het secundair onderwijs wordt intentioneel voorbereid en begeleid. De school werkt daarvoor samen met secundaire scholen en organiseert geregeld informatie- en kennismakingsmomenten.

Het team heeft de doeltreffendheid van haar leerbegeleiding nog niet expliciet onderzocht. Wel vinden regelmatig tussentijdse evaluaties plaats. De teamleden wenden resultaten op groepsniveau vooral aan om differentiatiemomenten op te zetten, maar in mindere mate om de effecten van hun zorgwerking in vraag te stellen. Permanente reflectie over het leereffect en – zo nodig – bijsturing van de aanpak kan het effect van de ondersteuning verhogen.

De school is op het vlak van leerbegeleiding in beweging. Leraren zijn bereid om zich verder te ontwikkelen. Het zorgteam participeert aan overleg binnen de scholengemeenschap. Groepsleraren hebben nood aan meer inhoudelijke ondersteuning om hun expertise op vlak van leerbegeleiding te verruimen. De school beschikt over enkele praktijkgerichte bronnen om te remediëren en over achtergrondinformatie in verband met ontwikkelings- en leerproblemen.

5 ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op.

Het interne leiderschap wordt waargenomen door de directeur, het kern- en het zorgteam. De leraren, het administratief en onderhoudspersoneel helpen mee de schoolwerking dragen. De leiding zet in samenspraak met de andere teamleden de bakens uit. Ze geeft in overleg met de pedagogische begeleidingsdienst richting aan het onderwijskundige beleid.

De directeur geeft blijk van een groeiend humanitair leiderschap. Ze streeft kwaliteitsonderwijs na en profileert zich als 'architect-coach'. De leiding wil 'samen school maken' en beoogt een professionele school waar een enthousiast team blijk geeft van engagement. De inzet van de teamleden resulteert in de realisatie van diverse initiatieven op school- en klasniveau. Recentelijk werd een nieuwe naam voor de school gekozen. 'De Singel' verwijst naar de brede en sterke band die alle participanten willen realiseren binnen de school.

De leiding stelt zich als onderwijskundige leider op. Ze ondersteunt het onderwijskundige handelen van de leraren door klascontacten en door frequente personeelsbijeenkomsten. Daarnaast volgt ze het onderwijskundige handelen op door klasbezoeken, waarbij ze de teamleden aanzet om hun praktijk in vraag te stellen.

De school besteedt veel aandacht aan visieontwikkeling. Het interne leiderschap voert een beleid conform het schooleigen project, dat geënt is op de visie van de onderwijskoepel en congruent is met het pedagogische project van de scholengemeenschap. De school beschikt over een gestructureerd schoolwerkplan met waardevolle beleidsteksten over allerlei onderwijskundige aspecten, dat als een dynamisch werkinstrument dienst doet. De inhoud van enkele teksten is nog niet ten volle doorgedrongen tot op de klasvloer. Het team zet stappen naar een groeiende gelijkgerichte pedagogisch-didactische aanpak.

Verschillende overlegstructuren dragen bij tot een participatieve en democratische besluitvorming. De directeur en het kernteam spelen daarbij een cruciale rol en fungeren als koersbewaker en als bindmiddel.

Door de doordachte en gestructureerde aanpak van de leiding en de externe ondersteuning maakt de school werk van haar kwaliteitszorg. De leiding geeft blijk van een leerplangericht management dat systematisch de kwaliteit van het onderwijsleerproces wil verhogen. Er is een grote bereidheid binnen het team om zich ten volle in te zetten voor de verbetering van de onderwijskwaliteit.

De resultaten van de genormeerde toetsen zijn opgenomen in het outputdossier en geven aanleiding tot bijsturingsacties. De koepelgebonden eindtoets maakt nog geen deel uit van het verzamelen van gegevens in het kader van de kwaliteitsbewaking. De school geeft blijk van een zeker reflecterend vermogen. Af en toe onderzoekt ze aspecten van het schoolleven. Vooral de vernieuwingsprioriteiten worden geregeld geëvalueerd en bijgestuurd.

Het gelijke-onderwijskansenbeleid wil de school verder uitbouwen door de SES-lestijden (sociaal-economische statuut) geïntegreerd aan te wenden. De school heeft haar leerlingeninstroom geïnventariseerd en daaruit een beleid inzake zittenblijven ontwikkeld. Ze heeft een visie ten aanzien van het zorg- en gelijkedekansbeleid uitgewerkt en die samen met de concrete acties in het schoolwerkplan opgenomen. De school gebruikt deze middelen vooral om aan teamteaching te doen en om extra begeleiding van taalzwakkere kinderen op te zetten.

Wat het talenbeleid betreft, legt de school de nadruk op het verwerven van taalcompetenties, vaardigheden en attitudes binnen maatschappelijke en realistische taalcontexten. Ze maakt onderscheid tussen 'taal binnen de schoolcultuur' en 'taal als communicatiemiddel voor de omgeving'.

Het talenbeleid is uitgewerkt in doelen en acties. Die hebben betrekking op de leraar in interactie met zijn leerlingen, de leraar in interactie met volwassenen en de leraar als lerende.

De school heeft structuren gecreëerd om het talenbeleid te ondersteunen en heeft expliciet lestijden

voorbehouden om het talenbeleid te realiseren. Naast de systematische aanpak van Nederlands is er ook het formele onderwijs in Frans in de derde graad. De kleuterafdeling kan echter meer inzetten op functionele taalbeheersing met expliciete woordenschatverwerving. De lagere afdeling kan meer evenwicht in de talige domeinen beogen en kan de mondelinge taalbeheersing meer intentionele kansen geven. De school heeft al initiatieven genomen om haar talenbeleid te evalueren. Ze zet professionaliseringsinitiatieven op om taalvaardigheidsonderwijs ingang te doen vinden en gebruikt recentelijk een nieuw onderwijsleerpakket. Ze heeft eveneens het nieuwe leerplan Frans geïntroduceerd. Ook op het vlak van talenbeleid is de school in beweging en zet ze waardevolle stappen.

6 STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Kleuteronderwijs
- De leerplangerichte en planmatige aanpak van de thema's, die meestal nauw aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen.
- De themavoorbereiding met bijzondere aandacht voor de hoekenverrijking.
- De veelzijdige uitwerking van de thema's die een brede persoonlijkheidsontwikkeling beoogt.
- De opvoedende activiteiten die de diverse domeinen van Nederlands en wereldoriëntatie bestrijken.
- Het bewaken van de leerplandoelen.
- Het verrijken van speelwerkhoeven die de integratie van de thema's in het klasgebeuren bevorderen.
- De kansen die kinderen krijgen om te exploreren en experimenteren.
- De intense inspanningen om het domein 'techniek' te integreren in de thema-uitwerking.
- Lager onderwijs
- Het gegradueerde onderwijsaanbod dat de verschillende domeinen van Nederlands bestrijkt.
- De verhoogde aandacht voor leesbevordering.
- Het leerplangerichte en werkelijkheidsnabije aanbod voor wereldoriëntatie.
- Het frequent aanwenden van gevarieerde, betrokkenheidsverhogende en coöperatieve werkvormen.
- De kansen om binnen wereldoriëntatie sociale vaardigheden, ICT en aspecten van leren leren te verwerven.
- De gerichte aandacht voor diverse educaties.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- De bereidheid en openheid van het team tot leren en ontwikkelen.
- De waaier aan initiatieven om de deskundigheid van de leraren te bevorderen.
- De mensontmoetende begeleidingsstijl van de meeste leraren en de aandacht voor de sociaal-emotionele ontwikkeling.
- Het brede zorgkader en de inspanningen om een zorgbrede aanpak te realiseren.

Wat betreft het algemeen beleid

- Het engagement en de inzet van de schoolleiding.
- De verschillende overlegstructuren en het groeiende humanitaire management.
- Het effectieve personeelsbeleid waarbij het onderwijskundige handelen van de (beginnende) leraren wordt opgevolgd en bijgestuurd.
- Het leerplangerichte management dat systematisch diverse aspecten van het onderwijsleerproces wil verhogen.
- De aandacht voor visieontwikkeling voor meerdere aspecten van het schoolleven.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden

- Kleuteronderwijs
- Concrete operationele activiteitsdoelen formuleren en de dagelijks weerkerende activiteiten doelgericht plannen en uitvoeren.
- Het onderwijsaanbod van Nederlands beter afstemmen op het ontwikkelingsniveau van het individuele kind en het schoolse formele leren afbouwen.
- Doelgerichte articulatiespellen intensifiëren en te lange klassikale momenten vermijden.
- In meerdere groepen het talige onderwijsaanbod meer richten op functionele taalbeheersing en op expliciete woordenschatverwerving en de speelwerkhoeven meer talig verrijken.
- De inrichting van sommige klaslokalen en van boekenhoeken optimaliseren en het boekenaanbod meer variëren.

- Het wereldoriënterende aanbod over de groepen heen beter graderen.
- Kalenders en andere registratiemiddelen en hun visuele voorstelling beter afstemmen op het ontwikkelingsniveau van de kinderen.
- Het taalgebruik van leraren optimaliseren door de gesloten vraagstelling, het overmatige gebruik van verkleinwoorden en de zelfaanspreking te vermijden.
- Lager onderwijs
- Een beperkt aantal operationele lesdoelen formuleren zowel voor Nederlands als voor wereldoriëntatie.
- Het evenwicht in het aanbod van de diverse domeinen van Nederlands realiseren en functionele en betekenisvolle taaltaken frequenter aanbieden.
- Meer aandacht hebben voor het strategische taalonderwijs.
- Het leerplan Nederlands verder implementeren door uit te gaan van de taal van het kind en door rekening te houden met domeinspecifieke accenten.
- Breuklijnen in handschriftontwikkeling wegwerken en schoolafspraken maken ten aanzien van talige referentiekaders.
- Meerdere thema's vanuit verschillende invalshoeken benaderen en het domein 'techniek' sterker in de thema's integreren.
- Breuklijnen in het wereldoriënterende onderwijsleeraanbod wegwerken.
- Het bereiken van de leerplandoelen systematisch nagaan.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen

- Een meer genuanceerde, bredere beeldvorming van de (taal)ontwikkeling van de kinderen beogen.
- De coördinatie en organisatie van de zorgverbredende werking optimaliseren.
- De expertise ten aanzien van remediëring uitbreiden en de zorgverbredende interventies meer doelgericht, systematisch en transparant aanpakken.

Wat betreft het algemeen beleid

- De ontwikkelde onderwijskundige visies verder concretiseren in de klaspraktijk.
- Het aantal onderwijskundige prioriteiten beperken en doelgericht uitwerken.
- Het gericht opvolgen van de vernieuwingen op de klasvloer.

7 ADVIES EN REGELING VOOR HET VERVOLG

7.1 Onderwijsdoelstellingen: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de erkenningsvoorwaarde 'voldoen aan de onderwijsdoelstellingen':

GUNSTIG

voor **kleuteronderwijs** en **lager onderwijs**.

7.2 Overige erkenningsvoorwaarden: advies en regeling voor het vervolg

In uitvoering van het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor de overige erkenningsvoorwaarden:

GUNSTIG

Namens het inspectieteam	Voor kennisname
Liesbet Criel de inspecteur-verslaggever	Naam: het bestuur of zijn gemandateerde
Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling	